

BIBLIOTECA ȘI PODCASTINGUL

Ludmila PĂNZARI,
director adjunct al BM „B.P. Hasdeu”

Rezumat: Podcasturile au luat cu asalt lumea digitală, conținutul audio crescând rapid în popularitate și devenind o alegere preferată pentru consumul de informații și divertisment. Formatele podcasturilor variază de la interviuri și storytelling la masterclassuri, cu episoade de 20-40 de minute sau short-casturi de sub 6 minute. Pentru a realiza un podcast, este necesar un microfon și software precum Audacity, iar distribuția se face pe platforme ca Spotify sau YouTube. Un exemplu notabil este Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, care din 2010 a început să exploreze podcasturile, iar în 2018 a publicat pe platforma Podbean un podcast din categoriile conversațional, interviu și raport. Biblioteca promovează literatura și patrimoniul cultural, având publicate 58 de episoade pe Podbean (1486 de descărcări) și pe canalul de YouTube (cu 688812 vizualizări pentru episoadele de podcast). Podcasturile diversifică serviciile bibliotecilor, atrag un public divers și susțin învățarea comunitară.

Cuvinte-cheie: podcasting, biblioteci, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, conținut audio, promovare culturală, interviuri, storytelling, Podbean, YouTube, SoundCloud, învățare comunitară.

În ultimii ani, podcasturile au luat cu asalt lumea digitală, conținutul audio crescând în popularitate. Podcasturile și cărțile audio au devenit alegerea preferată pentru doritorii de informații și divertisment.

Conform definiției din Wikipedia, podcasting este „o metodă de distribuție și amenajare pe internet a fișierelor în format audio, prin intermediul tehnologiei Web-Feed și a formatelor de sindicalizare de conținut (RSS, ATOM)”¹. Cu alte cuvinte, un podcast este un mediu audio (uneori și video) pentru conținut creativ sau „o formă de difuzare audio pe web”².

În 2004, jurnalistul de la *The Guardian* Ben Hammersley [8], în articolul său *Audible revolution*, a semnalat apariția acestui fenomen. Compania americană *Audible*, care vindea cărți audio posibil de descărcat, și-a lărgit piața de desfacere, vânzând și programe radio. Era vorba despre abonamente la înregistrările emisiunilor posturilor de radio americane populare pe atunci și la versiunile

¹ *Podcast*. Online. Disponibil: <https://en.wikipedia.org/wiki/Podcast> [accesat 2024-04-04]

² *Un Podcast c'est quoi?* Disponibil: <https://imagescreations.fr> [accesat 2024-06-04]

audio ale ziarelor *New York Times* și *Wall Street Journal*. În scurt timp, aceste înregistrări s-au dovedit a fi extrem de populare. Fiind în căutarea unei denumiri pentru acest fenomen, autorul articolului alegea din mai multe variante: – *Audioblogging?* *Podcasting?* *GuerillaMedia?* A doua opțiune – un cuvânt derivat din numele popularului *iPod* player și din termenul de difuzare/transmisie (*casting*) – a fost cea pe care o utilizăm și astăzi.

Podcastingul a început să se dezvolte după anul 2005, când cea mai nouă versiune iTunes de la Apple a început să aibă această funcție. În acea perioadă, podcasturile erau o continuare online a programelor radio obișnuite, audiate pe playere MP3.

Industria podcasturilor a cunoscut o schimbare majoră de popularitate în 2023. Aproximativ 38% dintre mărci au încercat, pentru prima dată, acest format de publicitate, ceea ce este cu 19% mai mult decât în 2022. Datele statistice oferite de Backlinko [17] demonstrează cât de populare sunt podcasturile:

- în prezent, în lume există peste 5 milioane de podcasturi, cu peste 70 de milioane de episoade;
- aproximativ 3 milioane de podcasturi sunt active;
- aproape 30 de milioane de episoade au fost publicate în 2023;
- podcasturile sunt disponibile în peste 100 de limbi;
- ascultătorul petrece în medie 7 ore pe săptămână ascultând podcastul preferat;
- podcasturile depășesc numărul cărților audio în proporție aproximativă de 6:1;
- prevalează episoadele cu durata între 20-40 de minute;

Probabil că nu există un singur răspuns corect la întrebarea despre popularitatea podcasturilor în afară de câteva ipoteze. Mulți atribuie noua creștere a popularității formatului unei creșteri a fluxului de informații. În fiecare zi, apare o cantitate mare de conținut nou. Oamenii pur și simplu nu au timp să se familiarizeze cu toate informațiile primite și tind să urmărească doar subiectele de care sunt interesați. Pe de altă parte, publicul este obișnuit cu faptul că informațiile noi sunt disponibile în regim 24/7 și mulți combină ascultarea podcasturilor cu alte activități, inclusiv ca fundal. Acest lucru este confirmat de rezultatele unui studiu realizat de Reuters Institute în 2023 [13]: 46% dintre respondenți au răspuns că principalul motiv pentru a asculta podcasturi este dorința de a fi la curent cu toate tendințele actuale în zona lor de interes. În același timp, 64% dintre

respondenți ascultă podcasturi în timp ce sunt acasă: în timp ce fac curățenie, gătesc sau în timp ce beau o ceașcă de cafea dimineața³.

Formatul podcastului

Podcasturile au început doar ca un mediu audio. Cu toate acestea, odată cu popularitatea lor tot mai mare, multe podcasturi au adoptat *podcastingul video* ca o modalitate de a ieși în evidență și de a ajunge la un public și mai mare. Acest tip de podcasturi este găzduit de YouTube, Vimeo și pe alte platforme similare.

Nu există o regulă strictă referitor la formatul podcastului. Acesta poate fi despre un singur subiect sau subiecte diferite în fiecare episod. Podcasturile pot fi de diferite tipuri (asemănător cărților, filmelor etc.), mărimi, formate, tonalitate.

Cele mai populare *formate* sunt:

- conversație sau conversațional (două persoane dezbate anumite subiecte) – format tradițional;
- interviu (cel mai popular în România, cu un prezentator și un invitat);
- talk show sau panel (o gazdă are mai mulți invitați), discuție cu participarea mai multor persoane;
- monolog – gazda abordează un subiect particular interesant sau de divertisment în mai multe episoade;
- storytelling;
- „teatralizate” (istorii în episoade);
- masterclass (podcast educativ) – transmiterea cunoștințelor;
- raport – reportaj despre un eveniment, o analiză etc.;
- hibrid (pot fi utilizate diferite stiluri);
- „reutilizat” – creatorii de conținut transformă conținutul existent în episoade de podcast. De exemplu, gazdele pot cita postări și articole pe blog în timpul podcastului. Acest lucru permite publicului să interacționeze cu conținutul în formatul preferat sau pot fi create versiuni audio ale evenimentelor înregistrate.

Durata unui podcast

Referindu-ne la durata unui podcast, constatăm că nici aici nu sunt reguli stricte. Episoadele pot dura atât cât este nevoie. Cele mai populare podcasturi au o durată cuprinsă între 20 și 40 de

³ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2023-06/Digital_News_Report_2023.pdf

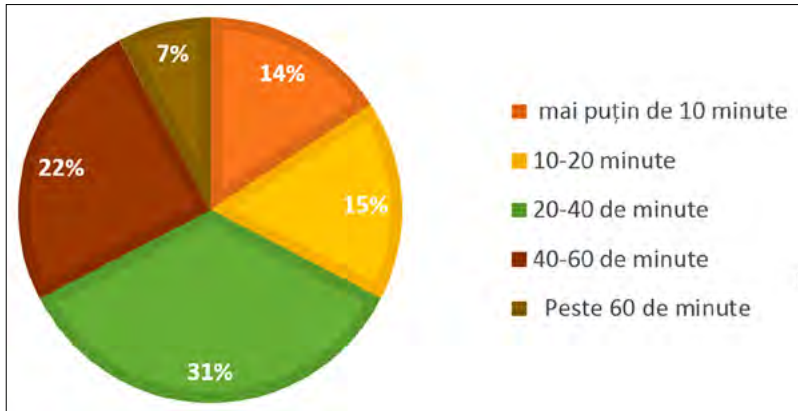

Fig. 1

minute. Altele durează 60 de minute. Un podcast de o oră poate fi la fel de reușit ca unul care durează mai puțin de 20 de minute. Există și un format special pentru podcasturi scurte (*shortcast*) de 6 minute maximum.

Cele mai frecvente durate ale episoadelor, care au reieșit din ghidul elaborat de una din cele mai populare platforme de podcasting Buzzsprout [11], sunt prezentate în Fig. 1.

Realizarea podcastului

Un avantaj al podcastingului este că se poate face într-un mod simplu, fără mari investiții. Doar cu câteva tehnologii de bază, oricine poate începe un podcast. Bineînțeles că, pentru a oferi un sunet mai bun și opțiuni de înregistrare mai convenabile, este necesară o finanțare. Singura piesă tehnologică necesară pentru a înregistra sunetul pentru podcast este un *microfon*. Tipul de microfon achiziționat depinde de utilizare. Poate fi utilizat cel din interiorul telefonului sau al computerului. Un microfon extern, fie într-un recorder portabil, fie unul care se conectează prin cabluri USB, va îmbunătăți calitatea sunetului. La fel, este utilă și utilizarea unui *pop filtru*, care oferă protecție pentru microfon împotriva aerului în mișcare rapidă, cum ar fi vântul sau vorbirea umană aspirată.

Încă un element necesar pentru producătorii de podcasturi este un *software de editare* care permite să prelucreze, să îmbunătățească calitatea sunetului și să adauge fundal muzical sau alte sunete și efecte. Sunt disponibile multe opțiuni gratuite, una dintre cele mai populare fiind open-source Audacity, Adobe Audition, Pro Tools First, GarageBand ș.a.

Un aspect important, care se referă la crearea conținutului propriu-zis al podcastului, reprezintă etapele de creare ale podcastului, care includ următoarele elemente: denumire de podcast, format (monolog, interviu, mai multe gazde, narativ sau o combinație dintre toate acestea), descrierea podcastului și grupul-țintă, designul pentru coperta podcastului, dar și pentru prezentarea fișei episod și a.

Platforme de găzduire

După realizare, pentru a câștiga o audiență, importantă este alegerea *platformei de găzduire*. Podcasterii pot alege dintr-o gamă largă de platforme de găzduire: BuzzSprout, Podbean, SoundCloud, Sreaker, Blubrry, Spotify ș.a. Podcasturile video pot fi încărcate și vizionate pe YouTube, Twitch, Instagram etc.

Biblioteca și podcastingul

Dacă ne întrebăm despre legăturile dintre biblioteci și podcasturi, nu vom avea un răspuns prompt și clar.

„Bibliotecile și podcasturile au potențialul unui facilitator remarcabil al cunoașterii/învățării. Ambele se bucură de satisfacerea curiozităților și explorarea propriei imaginații prin citire, participarea la un program sau crearea unui obiect în cadrul unui makerspace”, susține bibliotecarul american Steve Thomas [15], manager la Gwinnett County (GA) Public Library, în articolul Library-Podcast Intersections.

Bibliotecile dețin informații, activitatea lor este multilaterală. Podcasturile sunt parte a cunoștințelor digitale de astăzi. În acest sens, bibliotecarii sunt cele mai indicate persoane care pot utiliza această modalitate de a-și promova activitatea. Cu atât mai mult că un podcast poate fi, de asemenea, un instrument puternic de marketing. Lansarea unui podcast poate ajuta la atragerea unui nou public sau menținerea conexiunii cu publicul.

Podcasturile despre cărți și literatură reprezintă o metodă simplă și eficientă de a cunoaște apariții noi, de a-și lărgi orizonturile și a vedea unele opere cunoscute din alt unghi de vedere. Podcasturile oferă, de asemenea, un mod inventiv de a spune o poveste.

Despre ce poate spune biblioteca într-un podcast?

Biblioteca, în esență, nu este doar o colecție de cărți, dar și o instituție care asigură mijloacele pentru a dezvolta și a contextualiza noi cunoștințe. În mod similar, un podcast nu este doar un fișier audio distribuit pe internet, dar și un instrument care creează conversații, generează idei și concepte noi. Experimente cu podcastingul au întreprins mai multe biblioteci peste puțin timp după lansarea fenomenului.

Dacă urmărim clasificarea podcasturilor de bibliotecă oferită de Steve Thomas [15], atunci *interviurile și întâlnirile cu scriitorii* sunt subiecte ale podcasturilor din categoria celor *destinate utilizatorilor* la Biblioteca Congresului, Biblioteca Publică din Los Angeles (ALoud), Biblioteca Gratuită de la Biblioteca Liberă din Philadelphia, Biblioteca Publică din New York ș.a. [3].

Alte biblioteci colectează și diseminează subiecte ce țin de *patrimoniul cultural și istoria locală*. Bibliotecile publice lecturează cărți, făcând o selecție creativă a titlurilor și, în același timp, *recomandând cărțile din colecție*. Bibliotecile din Noua Zeelandă și Statele Unite ale Americii creează podcasturi din categoria *formare* [15], oferind materiale de instruire utilizatorilor săi, cum ar fi tururi de orientare și tutoriale de folosire a catalogului online. De asemenea, bibliotecile realizează podcasturi dedicate evenimentelor organizate de biblioteci.

Pe lângă biblioteci, și alte instituții legate de carte au început să ofere acest tip de conținut: Compania OverDrive (*Professional Book Nerds*⁴) oferă *recomandări* din partea personalului OverDrive, iar Harper-Collins lansează podcastul *Library Love Fest*⁵, care se concentrează exclusiv pe titlurile din catalogul său, oferind și o privire interioară asupra procesului de scriere, invitând editorii și autorii cu care lucrează.

În esență, conținutul reflectat în podcasturi se referă la întregă activitate a bibliotecii, evocând aspecte legate de:

- promovarea cărților noi, a lucrărilor clasice;
- promovarea scriitorilor clasici atât din trecut, cât și contemporani, invitați în cadrul podcastului;

⁴ *Professional Book Nerds*. An official Evergreen Podcasts signature program. Disponibil: <https://professionalbooknerds.com/> [accesat 2024-04-04]

⁵ *Library Love Fest*. [Site]. Disponibil: <https://www.librarylovefest.com/> [accesat 2024-04-04]

- literatură științifică, educațională, de specialitate pentru diferite domenii de formare;
- evenimente interesante din trecutul și viitorul bibliotecii, articole, filme și muzică;
- curiozități din viața bibliotecii;
- știri legate de mediul profesional și impactul acestora asupra vieții bibliotecarilor etc.

Podcasturi la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

Bibliotecarii de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” (BM) au făcut cunoștință cu podcasturile în 2010, la cinci ani de la lansarea fenomenului, atunci când în alte țări ele erau deja produse și în biblioteci. Putem însă constata că atunci implementarea lor la noi era problematică din motivul că lipseau dispozitivele necesare pentru a realiza podcasturi.

Pe parcursul mai multor ani, biblioteca a avut o relație fructuoasă cu mass media. Interviuurile cu scriitori și bibliotecari și reportajele despre carte și lectură, programe, lansări și Gala Premiilor Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” pentru debut, despre orașul Chișinău (ciclul „Străzile Chișinăului”), sinteze despre simpozioane și cenacluri – majoritatea acestor înregistrări erau realizate de jurnalista Zinaida Izbaș și difuzate în cadrul emisiunilor de la Radio Moldova. Aceste conținuturi au stat la baza creării arhivei de înregistrări sonore și au motivat căutarea platformelor de găzduire corespunzătoare. Biblioteca a ales platforma Podbean⁶, pentru că aceasta oferea un plan gratuit, însă limitat ca durata de timp a înregistrărilor, dar care permitea distribuirea conținutului și colectarea datelor statistice.

Primul podcast al BM, publicat pe platforma de publicare și promovare a podcasturilor Podbean, lansat în mai 2018, este un podcast audio din categoria *conversațional, interviu și raport*.

În 2024, canalul Bibliotecii Municipale pe *Podbean* a înregistrat 58 de podcasturi, integrate și pe pagina web a bibliotecii (hasdeu.md), care au fost descărcate de 1486 de ori.

Un alt canal de podcast, creat (în 2020, în plină pandemie) de bibliotecarii Bibliotecii „Liviu Rebreanu”, este găzduit pe platforma *SoundCloud* și conține 13 podcasturi, care ca format corespund categoriei *lectura cărților pentru copii*: seria „Ce ai face

⁶ PODBEAN. [Site]. Disponibil: <https://www.podbean.com/> [accesat 2024-03-30]

dacă” (6 episoade), „Povești populare”, „Poezii celebre de Grigore Vieru”, fragmente din cărțile lui Aurelian Silvestru și Ioana Chicet-Macoveiciuc. Podcasturile au fost audiate de 6154 de ori, acumulând 50 de like-uri.

La sfârșitul anului 2023, canalele YouTube ale filialelor BM au fost optimizate din punctul de vedere al creării și organizării podcasturilor. Optimizarea era necesară, pentru că în perioada pandemică Biblioteca Municipală a creat un masiv de conținut video, sistematizarea și clasificarea căruia era o necesitate. Acest conținut se concentrează pe diverse tematici: de la subiecte legate de bibliotecă, evenimente, întâlniri cu personalități, la cărți și literatură, tradiții populare și altele, organizate în 3338 episoade de podcasturi, vizionate de 688 812 de ori.

Podcasturile „Soliloc la bibliotecă”, „De-ale scriitorilor” (Biblioteca Centrală), „Miercurea cărților din biblioteca ta”, „Monolog de joi” (Biblioteca „Onisifor Ghibu”), „Confesiuni în bibliotecă” (Biblioteca „Alba Iulia”), „Transcendența eminesciană”, „Evenimente CAIME” (Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”), „Podcasturile educative” (Biblioteca „Liviu Rebreanu”), „LiteraTur” (Secția „Memoria Chișinăului”) etc. promovează cartea, literatura și scriitorii. Programele și serviciile de lectură, tutorialele, prezentarea bibliotecii, întâlnirile și interviuri cu personalități sunt alte subiecte de podcasturi.

Podcasturile create sunt destinate diferitor categorii de utilizatori: tineri și adulți, persoane de diferite naționalități, cercetători, toți cei care sunt interesați de istoria locală.

Limba podcasturilor este diferită: română, rusă, ucraineană. Iar operele lecturate și discutate sunt din literatura română, rusă, ucraineană, poloneză, găgăuză etc.

Este evident că formatul de podcasturi este acum popular și că acest tip de conținut trebuie dezvoltat. BM implementează cu pricepere podcasturi în structura serviciilor sale. Finanțarea scăzută și schimbările tehnologice impun bibliotecile să devină mai creative și inovatoare, utilizând toate oportunitățile pentru a rămâne un suport pentru învățare și dezvoltare a comunității. Podcasturile oferă oportunități practic nelimitate pentru biblioteci – fie că furnizează conținut educațional, fie că oferă instruire sau divertisment. Concentrându-se pe nevoile comunităților, bibliotecile pot folosi podcasturi pentru a ajunge la clienți care ar putea să nu ajungă fizic în bibliotecă, dar s-ar putea bucura în continuare

de serviciile acesteia. Investiția în podcasturi astăzi este doar unul dintre numeroasele exemple ale evoluției serviciilor de bibliotecă și a diversificării formatelor de conținut.

Referințe bibliografice

1. BREITMAN, Kendall. *How to start a Podcast: Complete Step-by-Step Guide for 2024*. Online. (May 2, 2024). Disponibil: <https://riverside.fm/blog/how-to-start-a-podcast> [accesat 04.05.2024].
2. *Ce este un podcast și de ce ai nevoie ca să poți face unul*. Online. (02 februarie 2023). Disponibil: <https://ishoot.ro/blog/ce-este-un-podcast-i-de-ce-ai-nevoie-ca-s-poi-face-unul/> [accesat 04.04.2024].
3. DOWLING, Brendan. Engaging Patrons with Library Podcasts. Online. *Public Libraries Online*. 2017, October 6. Disponibil: <https://publiclibrariesonline.org/2017/10/engaging-patrons-with-library-podcasts/> [accesat 04.04.2024].
4. DUJOL, Lionel. *Accès aux savoirs et pouvoir d'agir citoyen : le défi des bibliothèques au sein d'une société numérique*. Blog post. 12 Juillet 2023. Disponibil: <https://labibapprivoisee.wordpress.com/2023/07/12/acces-aux-savoirs-et-pouvoir-dagir-citoyen-le-defi-des-bibliotheques-au-sein-dune-societe-numerique/#more-1556> [accesat 01.03.2024].
5. EVANS, Rachel. Tech, Tips, and Ideas for Podcasting with or without a Studio. *Computers in Libraries*. 2018, 38, no. 6 (July/August), pp. 4-7. Disponibil: <https://www.infotoday.com/cilmag/jul18/Evans--Tech-Tips-and-Ideas-for-Podcasting-With-or-Without-a-Studio.shtml> [accesat 01.03.2024].
6. GODIN, Francois. YouTube en BU: de l'offre à la production de contenus, quelle stratégie adopter dans l'accès à l'information et l'apprentissage. Online. Mars 2023. Disponibil: <https://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/71197-youtu-be-en-bu-de-l-offre-a-la-production-de-contenus-quelle-strategie-adopter-dans-l-acces-a-l-information-et-l-apprentissage.pdf> [accesat 10.04.2024]
7. GORDON-MURNANE, Laura. Saying 'I Do' to Podcasting: Another 'Next Big Thing' for Librarians? *Searcher: The Magazine for Database Professionals*. 2005, 13, pp. 44-51. Disponibil: <https://research.ebsco.com/c/lfs3af/viewer/html/swqpszlhn> [accesat 01.03.2024].
8. HAMMERSEY, Ben. Audible revolution. *The Guardian*. 2004, 12 February. Disponibil: <https://www.theguardian.com/media/2004/feb/12/broadcasting.digitalmedia> [accesat 01.03.2024].
9. HENNIG, Nicole. Diverse and Accessible Podcasts: How to find episodes for all audiences. *American Libraries Magazine*. 2017, March 1. Disponibil: <https://americanlibrariesmagazine>.

- [org/2017/03/01/diverse-and-accessible-podcasts/](https://www.buzzsprout.com/blog/how-to-start-a-podcast) [accesat 01.03.2024].
10. HENNIG, Nicole. Podcast Literacy: Educational, Accessible, and Diverse Podcasts for Library Users. *Library Technology Reports*. 2017, 53, no. 2 (February/March). Disponibil: <https://shorturl.at/uNTW1> [accesat 01.03.2024].
 11. *How to Start a Podcast: Complete Step-by-Step Guide* [2024]. Online (2024). Disponibil: <https://www.buzzsprout.com/blog/how-to-start-a-podcast> [accesat 01.03.2024].
 12. *Lista actualizată a podcasturilor din Moldova pe care merită să le urmărești*. Online (2022). Disponibil: <https://diez.md/2022/09/03/audio-video-lista-actualizata-a-podcast-urilor-din-moldova-pe-care-merita-sa-le-urmaresti/> [accesat 10.04.2024].
 13. NEWMAN, Nic; FLETCHER, Richard; EDDY, Kirsten; ROBERTSON, Craig T. and NIELSEN, Rasmus Kleis. Reuters Institute Digital News Report 2023. Online (2023). Disponibil: [https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2023-06/Digital News Report 2023.pdf](https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2023-06/Digital%20News%20Report%202023.pdf); [https://DOI: 10.60625/risj-p6es-hb13](https://doi.org/10.60625/risj-p6es-hb13) [accesat: 10.04.2024].
 14. SHEWALE, Rohit. *Podcast Statistics 2024 (Listeners, Growth & Trends)*. Online (March 25, 2024). Disponibil: <https://www.demandpage.com/podcast-statistics/> [accesat 10.04.2024].
 15. THOMAS, Steve. Hearing Voices: Librarian-Produced Podcasts. *American Libraries Magazine*. 2016, January 4. Disponibil: <http://americanlibrariesmagazine.org/2016/01/04/hearing-voices-librarian-produced-podcasts> [accesat 01.03.2024].
 16. *Totul despre podcast și podcasting*. Online (mai, 2024). Disponibil: <https://promusicprod.ro/totul-despre-podcast-si-podcasting/#-Ce-este-un-podcast> [accesat 04.05.2024].
 17. *Podcast Statistics You Need To Know*. Online (Last updated Jan. 29, 2024). Disponibil: <https://backlinko.com/podcast-stats> [accesat 10.04.2024].
 18. YouTube Creators. *Difuzarea prin podcasting pe YouTube*. Online. Disponibil: https://www.YouTube.com/intl/ro_ALL/creators/podcasts/ [accesat 04.04.2024].